

EXAMINATIONS AND ASSESSMENT CHIEF DIRECTORATE
Home of Examinations and Assessment, Zone 6, Zwelitsha, 5600
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA, Website: www.ecdoe.gov.za

2025 NSC CHIEF MARKER'S REPORT

SUBJECT	SESOTHO		
QUESTION PAPER	PAPER	2	
DURATION OF QUESTION PAPER	2/30 MINUTES		
PROVINCE	EASTERN CAPE		
NAME OF THE INTERNAL MODERATOR	TSOAEI,N		
NAME OF THE CHIEF MARKER	MAIEANE,L.A		
DATES OF MARKING	29 /11 –12 /12/25		
HEAD OF EXAMINATION:	EM MABONA		

SECTION 1: (General overview of Learner Performance in the question paper as a whole)

Tshebetso ya 2025 Sesotho puo ya Lapeng P2 e bonahetse e se ntle papisong le selemo se fetileng sa 2024 e ne e kgothatsa. Bopaki ba sena ke ba hore, bahlahlobuweng ba 1949 ba neng ba ingodiseditse ho ngola ditlhalobo tsa selemo sena, ke ba 920 ba tswelletseng e leng diperesente tse 47.4%. Ha ba sa kgonang ho tswelella ba le 1029(level 1 le 2) ka palo mme peresente ke 52.6 Kerafo e latelang ke e bontshang dipheho tsa tshebetso selemong sa 2025:

YEAR	TOTAL WROTE	L1	L2	L3	L4	L5	L6	L7	PASS %
2023	1871	1135	429	201	92	9	5	0	16.4
2024	1708	253	378	675	302	70	27	3	63.05
2025	1949	474	555	587	244	79	8	2	47.2

SECTION 2: Comment on candidates' performance in individual questions

QUESTION 1

General comment on the performance of learners in the specific question. Was the question well answered or poorly answered?

POTSO YA 1- 5
POTSO 1 YA MOQOQO

Potso ena ke ya moqoqo Karolong ya A, ke e nngwe ya dipotso ho tswa dithothokiso tse balwang ho tsona ho etswa kgetho. Potso ena e na le matshwao a 10. Le hoja ho le bonolo ho iphumanela matshwao ho yona, ho bonahetse bahlahlobuwa ba hlokile kgahleho ho yona.

Ke lenane le fatshe haholo le ka etsang diperesente tse 0,5 la bahlahlobuwa ba e arabileng. Ba sebeditseng hantle hobane ba ne ba le dipakeng tsa matshwao a 5 ho ya hodimo ha ba sebeditseng ha mpe ba ne ba fumana matshwao a 0-3

Potso ya 2 – 5

Dipotso tse na le tsona di wela tlasa Karolo ya A, tseo ho tsona mohlalobuwa ho lebelletsweng hore a etse kgetho, ha potso ya bohloko yona e tlama hore e arajwe ke bohle. Ke dipotso tse kgutshwane. Ho bonahetse tshebetso e le ntle papisong le ya dilemo tse pedi tse fetileng ho tsona, ka hobane bohloko ba bahlahlobuwa ba ne ba kgona ho fumana matshwao a 5 ho ya hodimo empa le ha ho le jwalo ho ntse ho le teng ba ntseng ba kgera.

Potso ya 12 le 20

Dipotso tse na bobedi ba tsona ke dipotso tsa moqoqo, tse bang le tsona mohlalobuwa o lokela ho etsa kgetho ho Pale kapa Terama. Ho tsona ho bonahetse tshebetso e fapane hobane ho padi diperesente tsa tshebetso ke 32 % papisong le terama ebang yona e ho 48.1 AV%. Bohloko ba bahlahlobuwa ba ne ba fumana matshwao a 8-13 ho matshwao a 25.

Potso ya 13 le 21

Dipotso tse na di botsitswe ho tloha ho Karolo ya B (Pale) le ya C (Terama) Bobedi dipotso

ke tse kgutshwane tseo Mohlahlobuwa ho ne ho hlokeha hore a etse kgetho. Tshebetso ho bonahetse e se e kgahlisang hobane ho bonahetse e theohile papisong le selemong se fetileng 2024. Padi 32% Drama: 32%

QUESTION 2

Why was the question poorly answered? Also provide specific examples, indicate common errors committed by learners in this question, and any misconceptions.

Le hoja ho le teng phethoho e kgolo eo bahlahlobuwa ba e bontsitseng tshebetsong ya bona ho ntse ho le teng ba bonahetseng ba bonahetseng tshebetso ya bona e sa kgotsofatse. Dipotso tse latelang di bonahetse di fane ka phephetso ho bona.

DITHOTHOKISO: 2.2, 2.3, 2.5, 3.1 3.3, 4.5, 5.1, 5.3, 5. and 5.6

PALE: 13.5, 13.6, 13.13, and 13.14

TERAMA: 21.3, 21.7, 21.11, 21.14

Diphoso tse bonahetseng dikarabong tsa bahlahlobuwa

- 2.2 Potso ena bahlahlobuwa ba kgonne ho e araba ka ho qolla [lebotsi] empa ba hloleha ho fana ka bohlokwa ba lona. Bona ba re " ke ho imakatsa/ho ba karolo ya potso/ ba hlalosa hore lebotsi ke eng". Karabo e lebelletsweng "ke ho makalla diketsahalo e leng lerata la letsatsi leo.
- 2.3 Potso ena e ne e batla mohlahlobuwa a hlalose moelelo o otlohile molathothokiso wa bohloko. Bona ba ne bare " ba ne ba lwana" sebakeng sa hore "ba ne ba ngangisana".
- 2.5 Bahlahlobuwa ha ba a kgona ho etsa phapang dipakeng tsa " kgonyetso le tlhelo"Ba ne ba re ke ho fokotsa bolelele ba molathothokiso bakeng sa hore ke ho fokotsa dinoko tsa lentswe.
- 3.1 Potso ena e ne e botsitse mokgabisopuo o fumanehang ho molathothokiso wa 1. Karabo e lebeletsweng ke " mothofatso le kganyetsano. Bahlahlobuwa ba sitilwe ho araba ba re ke "kgonyetso".
- 3.3 Ba ne ba lebelletse hore ba hlalose se bolelwang ke molathothokiso wa 11. Bona ba re "dipuo tsa molomo ha di re letho". Karabo e nepahetseng ke hore ditaba tsa molomo di hloka molemo ka ha di hloka bopaki bo tiileng"(dipuo ntle le diketso ha dina molemo).
- 4.5 Bahlahlobuwa ba hlolehile ho araba hobane ha ba ikenye ha ba araba kgathe potso e tobile bona.
- 5.1 Ba bontsha hore ha ba tsebe bokgabo ba thohokiso e leng "Anastrofi/qatsohiso le phetapheto ya moelelo
- 5.3 Bahlahlobuwa ba bonahetse ba sa tsebe phapano dipakeng tsa tlhelo le kgonyetso bona ba ne ba araba ka hore ba re ke tlhelo eo molemo wa yona e leng hofokotsa bolelele wa molathothokiso. Ha karabo e neng e lebeletse e le kgonyetso eo molemo wa yona e leng potlakisa morethetho/ho fokotsa bolelele ba lentswe.

- 5.6 Boholo ba bona ha ba a e nepa hobane ba tsebe lentsewe "boswele". Ba ne ba lokela ho tshohla tsebediso ya lentsewelekgohledi boswele le molathothokisong wa 3. Ba re ho tshwarwa hampe jwalo ka phoofolo, karabo e lebeleletse ke hore le hoba batho ba o hlekefeditse o se ke wa iphetsa empa o fe bahlekefetsi bao lerato.
- 13.5 Potso ena e bile bothata ho bahlahlobuwa ba sa kgone ho utlwisisa hore sepheo sa mongodi e ne e le hore re rate bangodi ba Sesotho ho feta ba dipuo tse ding. (Re re qobe ho jaka ka leleme) Ha Dikgapane a ne a itse ho Tutudu " itlhalose,he Shakespeare"
- 13.6 Bahlahlobuwa ba ne ba kgona ho qolla Dikgapane e le motshepuwa wa Tutudu . empa ba hloleha ho tshohetsa. Ba ne ba re Dikgapane ke yena a neng a lemosa Tutudu hore Thebe o a mo lwantsha. Ha ba lokela hore ke hobane Tutudu o ne a phutholoha a bolella Dikgapane ditaba tsa kgolo ya hae.
- 13.13 Bongata ba bahlahlobuwa ba hlolehile ho hlalosa "lewa" la bogodi empa ba kgonne ho hlalosa hore babadi ba ne ba tshohetse Tutudu hore o tla lematswa /bolawa. Bona ba ne ba re lewa la bongodi ke "teketliso" bakeng sa hore ke tsitsipano/tomatso. Ka hoo ba fumana letshwao le (1)
- 13.14 Potso ena ha e a arabeha hantle bahlahlobuwa ba hlolehile ho bontsha tomatso. Ba ne ba arabele ka hore " Thebe o ne a rekela boThabang jwala hobane a batla hore ba mo thusa ho senya Tutudu lebitso". Ha tebello e ne e le hore " Thebe jwalo ka tijhere o ne a tlameha ho kgalemela bana hore ba se nwe jwalo empa ke yena ya ba rekelang jwala".
- 21.3 Ke bahlahlobuwa ba seng ba kae ba kgonneng ho araba potso ena ,bongata ba bona ba hlolehile ho e araba ka nepo. Ba re ke sehlo sa bohloko Tsietsi o ne a utlwile bohloko ba tshohetsa ka hore o ne a ngongorehile hobane a tebetse mosebetsing. Karabo e lebeleletsweng ke hore ke sehlo sa ho ngongoreha o ne a ngongorehile ke qwaketsano ya hae le Naledile maemo a lelapa la bona.
- 21.7 Bahlahlobuwa ha ba a utlwisisa lentsewe" seholla" ka hoo ha ba a kgona ho araba potso ena. Bakeng sa ho araba potso ba pheta seo Naledi a se buileng ho Tsietsi e leng o ile a re "o tla mo siya ha a sa batle mosebetsi o mong". Ba ne ba lokela ho ho bontsha lenyatso / tello eo Naledi a neng a e na le lona ho Tsietsi ha a ne a tshwanetse ho mo tshohetsa ha a le mathateng.
- 21.11 Potso ena ha e a arabeha hantle bahlahlobuwa ba bona e le hore bana ba Tsietsi ba ne ba thusa ka tshohetsa ya diponello ya bana (grant). Ha karabo e neng e lebeleletse e le ho hodisa kgohlano hobane ha Naledi ane a sa ba felehetsa a ka be a sa kopana le Mohlouwa eo a ileng a mo fereha.
- 21.14 Bahlahlobuwa ba hlolehile ho araba potso ena ka nepo ha ba ya kgona ho hlakisa hore Naledi o fetohile ka mokgwa o jwang. Naledi o ne a amohetse bophelo ba lelapa la hae empa ka mora hore a kopane le Seipati a nyefotseng Tsietsi o ile a dumela ho kena dikamanong tsa lerato le Mohlouwa. Bona ba re naleli o ratane le Mohlouwa hobane Tsietsi a sa sebetse.

12 & 20 Dibukeng tsa padi le tshwantshiso dipotso tse telele tsa moqoqo ha ba ya di araba hantle hobane ba pheta diketsahalo tsa buka ba sa arabe potso. Ho buka ya Tutudu ha e patwe potso ya 12 ba ne ba tlameha hore ba qoqe ka makgabane a titjhere bona ba qoqa ka dikahare tsa buka.

Bukeng ya tshwantshiso ya Lejwe la Kgopiso ha e a arabeha hantle ba ne ba lokela hore ba buwe ka lerato la tjhelete ke mohlodi wa botle le bobo. Bahlahlobuwa ba ne ba pheta ditaba tsa buka ba sa tobe ntlha ya hore lerato la tjhelete ho Mohlouwa le Naledi e bile mohlodi wa tsohle tse mpe tse etsahetseng ka hara buka.

Ho dibuka ka bobedi ba ne ba lokela ho bontsha bophelo ka kakaretso, ba hlahise dintlha/mehlala ho tswa bukeng.

QUESTION 3

Provide suggestions for improvement in relation to Teaching and Learning.

- Ho kgothalletswa hore baithuti ba tsebe dingolwa ho etsetsa hore ba tsebe ho di sekaseka.
- Ha ho rutwe tsela yah o ngola moqoqo wa dingolwa ebang o tla ba le moholo wa sehloho, ntlha e tshhetsa ntlha ya sehloho,ho latele mohlala o tla nnetefatsa o tswang ka bukeng bo bontshe le bophelo ba kakaretso. Ba nto bontsha ntlhakemo.
- Barutwana ba kgothalletswe hob bala potso ka kutlwisiso
- Matitjhere a kgothalletswa ho dula a sebedisa ditokomane tsa semmuso ha ba ruta.

QUESTION 4

Describe any other specific observations relating to responses of learners and comments that are useful to teachers, subject advisors, teacher development etc.

Ho tseba bohlokwa ba mokgabopuo ka nngwe e ka ba tlotla e kgolo mme pherekano ya bohlokwa bo bong le bo bong e ka fela.Phapano ya mekgabisopuo le mekgabo ya bothothokiso e bonahetse e le pharela mme tsebo ya tsona e ka thusa haholo.Matitjhere eka a ka kgothala ho ya boitjhorisong kapo manollong ya dipampiri tsohle tsa Sesotho hobane ba kgola tsebo e matla e ka ba tswelang molemo bohle.Manollo ya dipampiri ka ho sekaseka dipampiri matitjhere di bona e ka ke ya matitjhere ya kentseng dikopo tsa ho tshwaya mafelong a selemo. Boiphihlelo le bokgoni ba ho ruta ka boitshepo ke tlotla ntse re ikamahanya le (Caps documents) ka dinako tsohle. Ho kgothaletswe ho ngola mesebetsi ya kopanela ho mesebetsi ka kakaretso selemo le selemo.Tshebedisano mmoho e kgothaletswe mesuwe le mesuwetsana e sekolong se le seng e sebedisane mmoho ho lokisetsa dithuto, e mong a tsebe hore e mong o etsa eng sehlopheng sa hae. Ho kgothaletswe mmokatshebetso wa matitjhere a rutang GET le FET.